

31. 7. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dálnice D49: Když (ne)zákonné stavební řízení zastaví skoro hotovou dálnici. Dálnice, která (ne)jede

Jak nás informovaly média, zprovoznění téměř hotové dálnice D49 do Fryštáku je opět v ohrožení. Musí být provedeno nové vyhodnocení proces EIA.[1] Stavba, která je téměř dokončená, a jejíž výstavba začala před více než 20 lety (!), se opět zastavuje.

Děti Země a jejich „zločinné“ úspěchy

Spolek Děti Země - Klub za udržitelnou dopravu totiž uspěl se svou žalobou proti stavebnímu povolení vydanému Ministerstvem dopravy. Důvod? Nezákoně navazující stavební řízení následující po vydání EIA. A není to poprvé, co je tento spolek prezentován jako ten, kdo „prodlužuje“ stavbu, přestože ji veřejnost považuje za potřebnou. Stačí letmý pohled do internetových diskuzí a zjistíte, že Děti Země jsou označovány za sabotéry, zločince ba dokonce teroristy. Emoce? Ty tu rozhodně nechybí.

Právní jádro pudla: Kdo smí být účastníkem řízení?

Jádrem sporu bylo, zda Děti Země, jako představitel dotčené veřejnosti, měly být účastníkem stavebního řízení. V něm Ministerstvo dopravy (nyní Dopravní a energetický stavební úřad - DESÚ) vydalo stavební povolení k 11 dílčím stavebním objektům ke stavbě dálnice D49 (Hulín - Fryšták). Investor, Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), totiž tyto objekty (protihlukové stěny, odlučovače ropných látek, provizorní napojení apod.) vyčlenil ze záměru stavby dálnice, jenž byl předtím posuzován v řízení EIA. Tyto objekty byly označeny za samostatné stavby, oddělené od dálnice a bylo proto o nich vedeno samostatné řízení o stavebním povolení (tj. nenavazující na EIA).

Děti země argumentovaly, že i řízení ohledně těchto 11 objektů mělo být vedeno jako navazující na EIA a měly, podobně jako v EIA, oprávnění být účastníkem řízení. Ministerstvo dopravy (následně DESÚ) však žádost o účastenství zamítlo.

Klíčová právní otázka proto zněla: je stavební řízení ohledně 11 vedlejších dálničních objektů „navazujícím řízením“ podle § 3 písm. g) zákona EIA (zákon č. [100/2001](#) Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí)? Pokud ano, má tzv. dotčená veřejnost - tedy i Děti Země - právo být účastníkem a podávat odvolání. Spolek tvrdil, že vyčlenění bylo nezákonné, šlo o typickou „salámovou“ metodu dělení stavebního řízení.

Argumenty stran v řízení

Děti Země: Bez těchto objektů dálnice neexistuje

Spolek argumentoval, že bez těchto objektů nelze dálnici provozovat ani zkolaudovat - jsou její nedílnou součástí. Zdůraznil přitom, že nepožaduje, aby bylo k povolovaným objektům vedeno nové řízení EIA, neboť jejich vliv na životní prostředí není tak významný. Přesto ale tato okolnost nemůže bránit dotčené veřejnosti v účasti ve stavebním řízení.

Ministerstvo a ŘSD: Vedlejší stavby, vedlejší problém

Ministerstvo dopravy a ŘSD tvrdily, že povolované objekty nejsou nedílnou součástí dálnice, jde jen o „vedlejší stavby“. Podle nich není nutné, aby každá drobnost procházela navazujícím řízením s účastí veřejnosti – smyslem zákona EIA je posoudit vliv hlavní stavby na životní prostředí, ne každé svodidlo nebo značku. Řada prvků, bez nichž nelze dálnici zkolaudovat a provozovat, přitom s životním prostředím nijak nesouvisí, případně jsou určeny orgány ochrany přírody, a nikoli orgány EIA.

Prioritní stanovisko EIA a výjimka z EU

K tomu je potřeba dodat, že tato stavba měla tzv. prioritní stanovisko EIA, již z roku 2016 podle dnes již zrušeného § 23a zákona EIA. Patřila mezi 11 staveb, pro které vláda vyjednala výjimku z uplatňování EU směrnice EIA.[\[2\]](#)

Samotné posouzení EIA bylo provedeno ve zkrácené formě a bylo provedeno bez účasti veřejnosti. Sporných 11 „vedlejších objektů“ bylo nedílnou součástí záměru posuzovaného v řízení EIA.

Soudní verdikt: Veřejnost nelze salámovou metodou vyčleňovat z řízení

Již prvostupňový Městský soud v Praze označil postup ministerstva za nezákonný. Veřejnost má mít možnost účastnit se všech navazujících řízení, zvláště když při vydání prioritního stanoviska v roce 2016 byla z procesu EIA vyloučena.

Soud prohlásil, že záměr sice může být rozčleněn na jednotlivé etapy či části. Takový postup sám o sobě není nezákonný. Nicméně, v navazujících řízeních ohledně každé z těchto etap či částí je zřejmý veřejný zájem na účast dotčené veřejnosti.

Podle soudu je tento zájem v nynější věci o to silnější, že veřejnost neměla možnost účastnit se procesu EIA při vydání prioritního stanoviska v roce 2016, neboť § 23a zákona EIA vylučoval standardní proces posuzování, jednalo se o posouzení bez zapojení veřejnosti. Ústavní soud přitom v nálezech Pl. ÚS 44/18 a Pl. ÚS 7/23 shledal přesně tuto právní úpravu ústavně konformní pouze z toho důvodu, že přes neúčast veřejnosti v řízení EIA má dotčená veřejnost zachováno právo účastnit se navazujících řízení a následně podat správní žalobu. Tento princip by však vyloučením účasti z navazujících řízení pro oddělené etapy či části byl narušen.

Ministerstvo dopravy a ŘSD podaly proti rozsudku kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud (NSS) je zamítl a potvrdil, že i marginální části záměru, které byly posouzeny v EIA, musí být následně povolovány s účastí veřejnosti. Navíc, v tomto konkrétním případě, právě bez těchto objektů nelze dálnici provozovat bez negativních vlivů na životní prostředí. Tyto vyčleněné objekty totiž byly z pohledu EIA klíčové, jelikož zajišťují ochranu veřejného zdraví před hlukem a ochranu vod před únikem ropných látek z dálnice.

NSS navíc odmítl argument ministerstva, že původní prioritní posouzení EIA již není platné. Soud nenese odpovědnost za důsledky zrušeného stavebního povolení kvůli liknavosti stavebníka, tj. ŘSD či ministerstva dopravy.

Výsledek: EIA se opakuje, dálnice čeká

DESÚ proto v návaznosti na rozsudek NSS zrušil stavební povolení a nařídil nové posouzení EIA. [\[3\]](#) Ano, čtete správně – po více než dvaceti letech výstavby se začíná od znovu. Absurdní? Možná. Zákonné? Rozhodně.

Výsledkem sporu tedy je, že řízení EIA se musí opakovat od počátku.

Závěr: Absurdní příběh nekončí

Jak je možné, že se to stalo až nyní, když je dálnice téměř hotová? To je už jiný (a neméně absurdní) příběh na pokračování, o němž sepíšu další díl. Zůstaňte naladěni.

Mgr. Beáta Sabolová LL.M.,
advokátka

[URBANIUM LEGAL](#)

Komunardů 1001/30
170 00 Praha 7

Tel.: +420 737 201 316
e-mail: info@urbanium.legal

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)